

במיושם הצבאי — יודע את הי אמת.

האמת היא שמשך דיין דיכא כל פעילות מדינית בגדה. מי שניסה לפתוח את פיו ולהביע פומבית דיעה כלשהי — וביכול זה דיעות מתונות — "עף כמו טיל". בימי דיון פרוחה שיטת הגירוש מן הארץ כמו השיטה של פיצוץ הבתים. עשרות עסקנים מתונים, שדגלו בהקמת מדינה פלסטינית לצד ישראל, מצאו את עצמם באישון-לילה בצד השני של הגבול.

אולם דיין חש בכוחה של ההתעוררות הלאומית, שהיתה עשויה להתפתח בשטח חים הכבושים, אילו נותקו כליל מהעולם הערבי ונסגרו בשילטון-כיבוש קלאסי. לכן בחר בשיטה שאכן היתה חדשנית וחסרת תקדים. היא מצאה את ביטוייה העליון ב"גשרים הפתוחים". הקו המנחה היה שלא להפוך את הגדה והרצועה לסיר-לחץ סגור. שיטת דיין היתה מתחכמת ביותר, והיא מנעה כל התמרדות רצינית בגדה במשך שמונה שנות כהונתו כסולטאן השטחים הכבושים. הלחץ על הערבים היה סלקטיבי, פעולות-הדיכוי היו מוגבלות, לערבים ניתנה מדי פעם אפשרות של פורקן. האנשים והסחורות נעו כימעט בחופשיות אל הגדה המזרחית והלאה. הגדה לא הפכה בסיס לתנועת-שיחורר מאורגנת. אש"ף אמנם גדל והתעצם, אך המשיך להתבסס בעיקר על הפזורה הפלסטינית שמחוץ לארץ.

זה היה הישג מרשים, שבחסותו התגשם הסיפוח הזוהר של הגדה והרצועה. מכל אויבי העם הפלם טינה, יתכן כי דיין היה המסוכן ומתוחכם ביותר.

זה היה המצב כאשר הפך מילסון הדיקטטור של הגדה. הוא החליט לשנותו מן היסוד.

בית-הספר לקווילינגים

באותו מאמר שכתב ערב הירדני עדיין דגל מילסון בפיתרון הירדני, שהוא פסול לגמרי בעיני אדוניו החדשים, אנשי-הליכוד. (יתכן שבשעת הכתיבה עדיין האמין מילסון כי המערך יחזור לשלטון. הוא השתתף באירועים של המערך והצטלם בהם.)

במאמר הוא ניסה להסביר מדוע אש"ף אינו יכול בשום פנים ואופן להסכים אי-פעם לשלום עם ישראל. לשם כך הוא מביא את הטענות השגורות של התעמולה הישראלי: נוסח האמנה הפלסטינית, הקשר בין אש"ף וברית-המועצות, ועוד ועוד. כדרכם של פרופסורים רבים הוא חי מן החומר הכתוב. ואינו יודע דבר על המתרחש באש"ף באמת.

ירדן, לעומת זאת, היא מתונה. מדוע? "גבולה הארוך של ירדן עם ישראל העמיד את מקבליה-החלטות בירדן לפני הצורך לאמץ גישה פרגמטית — מאוס כלל שיהיה, בעיניהם, אבל ממשי — של מדינה יהודית לצידם... רדיקליזם אנטי-ישראלי מיליטנטי היה עניין שירדן לא יכלה להרשות לעצמה... בקבלם למעשה את קיומה של ישראל נסמכו, בעצם, מעצבי-המדיניות הירדנית על תפיסה ה" של האיסלאם — תפיסת "כוח-המצאות" (דארוה)."

הפרופסור המזומד לא הרגיש כי במיזים אזה הרם, לעצמה, את

ערבי שהוא. הם מתכוונים לספח אותה ואת הרצועה. לשם כך יש לשבור את ההתנגדות הצפויה של מיליון ורבע (או מיליון וחצי) הפלסטינים החיים בהן.

איך עושים זאת? לכך מוקדש החלק השני, העיקרי, של מאמר הפרופסור.

אפשר לתמצת את אלפי המילים המלור-מדות בצורה פשוטה וגסה. הפרופסור מיל' גילה כי אוכלוסיה מודר-נית זקוקה לשירותים ציבוריים — מים, חשמל, טלפון, רשויות, ייבוא, ייצוא, שרותי אספקה, שרותי בריאות ועוד ועוד. בשטחים כבושים, כפופים שרותים אלה לשלטון-הכיבוש.

מילסון הציע לחלק את האוכלוסיה הכבושה לשני סוגים ברורים: "קיצוניים" ו"מתונים". המילה "מתונים" היא אויפמי-זם. הכוונה היא ל"צייטנים" — אנשים המוכנים לציית לשלטון הישראלי תוך ויתור מוחלט על זיקתם הלאומית, על שאיפתם לחרות לאומית ולזכויות-אדם. לפי ההצעה, "שילטון-הכיבוש יחדל מלהעניק את השרותים ה" חיוניים לערבים שאינם "מתונים", ותעניק אותם רק ל"מתונים" בלבד.

שילטון-כיבוש אינו דמוקרטי, ולאולור-סיה הכפופה לו אין שום זכויות-אזרח, ואף לא זכויות-אדם בסיסיות. כל אדם בשטח זה יכול להיעצר בכל עת ("מעצר מינהלי"). ניתן לגרשו מהארץ, להפקיע את רכושו, לפוצץ את ביתו, לרתקו למקום, הוא תלוי בשילטון בכל דבר גדול וקטן, החל ברשיון לבנות בית וכלה בהיתר לייצא סחורה. לעבור את "הגשר הפתוח", לשלוח את ילדיו לבית-הספר, לפתוח חנות, לקבל עבודה, להשתמש בטלפון — כל זה

יסיכורים חדש

והי תפיסה גראנדיוזית, מרשימה בפשטותה.

היא ממש עוצרת-נשימה בעוצמת החוצי-פה האינטלקטואלית הטמונה בה. כי היא מבוססת, למעשה, על שורה של הנחות שכל אחת מהן מדהימה:

עם שלם ינהג כמו חומר שניתן לשלוט בו לפי שיטת "המקל והגזר".

ישראל תצליח בדבר שבו נכשלו כל מישטר-הכיבוש הקוד-זנאיזים במאה ה-20, לזא יוצא מן הכלל — קיום שילטון של קווילינגים.

העונם בולו יתייחס אל תמרי-כתם של קווילינגים בישראל, שי-תושג בדרכים של טרור ממלכתי ושוחד ממלכתי, לעיני המצלמות של אמצעי-התקשורת הבינלא-מיים, כאל הבעת-רצון חופשית של העם המדוכא.

נדמה כי ההנחה הראשונה היא המדהימה ביותר.

שום אדם בעל תחושה לאומית אמיתית אינו מסוגל לזלזל בצורה כה תהומית בכוח התחושה הלאומית של הזולת. אין זו התגשמות אינטלקטואלית בלבד, זהו עיוות נפשי עמוק יותר.

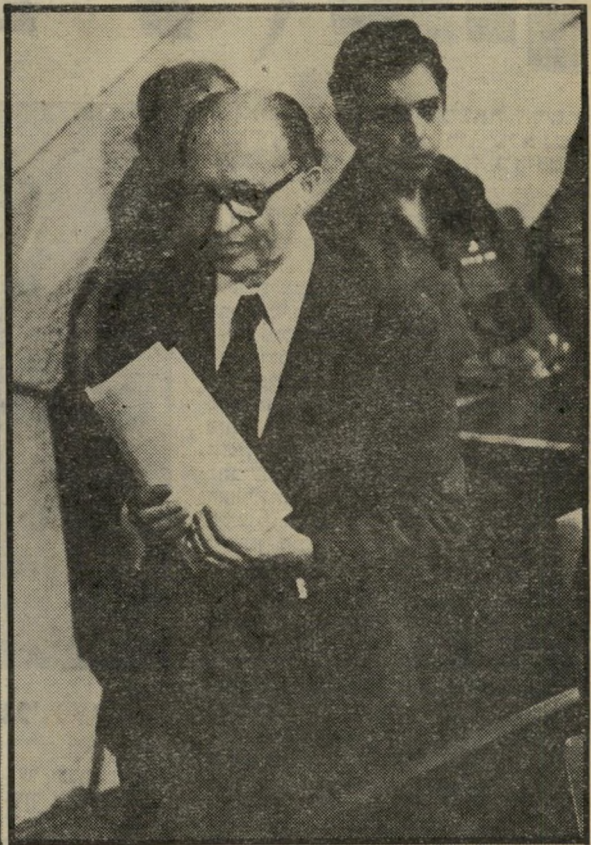
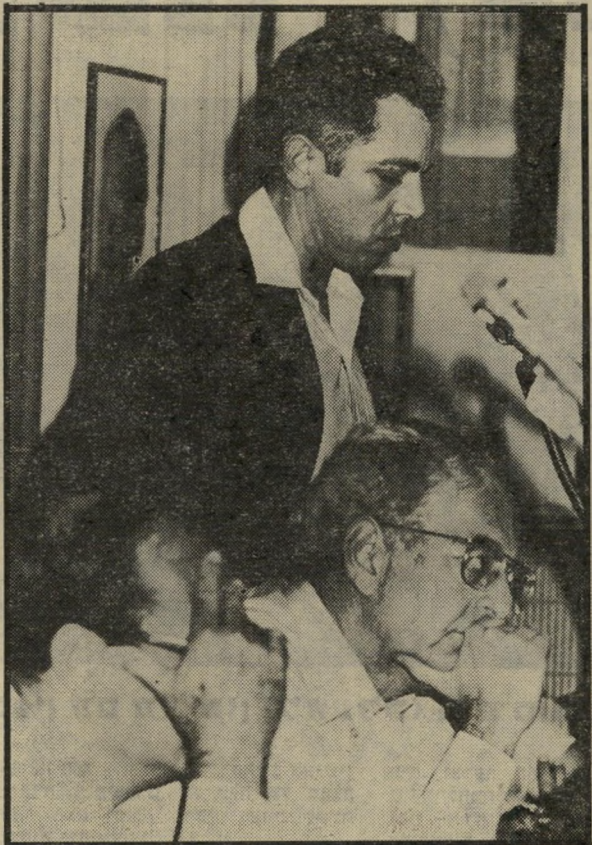
הזלזול בערבים, כאילו היו אבק-אדם, משהו שהוא שונה ונחות מכל אומה ולשון עליו אדמות, כבר התגשם בישראל קשה. בשטח הצבאי הביא זלזול למחדלים הר-מפורסמים של מילחמת יום-הכיפורים. הי-פרופסור מיל' עלול להביא ליום-כיפורים מסוג חדש בשטחים הכבושים.

מילסון עצמו מלגלג על דעת קודמיו: שסברו כי די בשיפור המצב הכלכלי בגדה כדי לרכוש את אהדת הערבים. ההנחה הנאיבית-כלשהו, ששיגשוג ופיתוח כלכלי יהיו מישקל-נגד להשפעה המקצינה ויציבו מחסום בין האוכלוסיה ואירגוני-הטרור, לא התקיימה. אך הוא מביע אמונה נאיבית עוד יותר: שבאמצעות לחץ כלכלי לותר לשחד אומה שלמה ולהכריח אותה לוותר על מאווייה הלאומיים היסודיים ביותר — שאיפתו הטיבעית של כל לאום במאה ה-20 לעצמאות לאומית ולמדינה משלו. מכיוון שהפרופסור מיל' אינו מסוגל, כנראה, להבין תחושה פשו-טה זו, הוא דומה לעיוור-צבעים המנתח את יצירות-המופת של הציירים הגדולים. נדמה לו שהוא יודע עד מה הוא, בעוד שהעי-קר נעלים ממנו.

מדוע השתלט אש"ף על האוכלוסיה בשטחים הכבושים? מילסון אינו מסוגל לראות את התשובה הפשוטה: מפני ש-אוכלוסיה זו היא עם, ואש"ף התגבש כמנהיגותו הלאומית של העם הזה, כמו שהנהלת הסוכנות היהודית התגבשה, כ-שעתו, כמנהיגותו הלאומית של היישוב העברי בארץ. יתכן כי הבריטים לא ידעו מצאו ביצירות נגיב מחפוט, אך הם ידעו מהי תנועה לאומית. הם לא ניסו לערער את שילטון הסוכנות ביישוב. הם ידעו שאין לזה כל סיכוי. גם גדול המפקדים האנטי-שמיים, סר אוולין בארקר, שתבע מחייליו "לפגוע ביהודים בכלים", לא העלה על דעתו שהפגיעה בכיס תביא את היהודים האזרחיים להסתלק מגאמנותם למסדותיהם הלאומיים, ולאמץ לעצמם קווילינגים אשר ימונו על-ידי הנציב העליון.

מילסון מאמין בכך. נדמה לו שאש"ף השתלט על אוכלוסיה השטחים הכבושים באמצעות האיום בטרור והעברת כספים. האמצעים של אש"ף בשטחים היו, אפוא, דריסטיים — הצעת דימפטרונאו' מצד אחד, וטרור פסיי והפתחה מצד שני. האמת היא, כמובן, כי לא היה טרור פסיי, מפני שלא היה כלל צורך בו. כשכבא מילסון לפרט את הטרור הנזנאי של אש"ף כלפי המנהיגים בשטחים, לא מצא אלא את עבר-אל-נור ג'נחה, שהרג מפני שהיה סוכן גלוי של המושל הצבאי ברמאללה ועסק בהעברת קרקעותיהם של ערבים להתנחלות יהודית, ואת השייח' האשם בהונדאה, שהרג (אולי!) בשל תמיכתו ביוזמת אנור-אל-סאדאת.

שני הרגים ואף תריסר הרגים ב-15 שנות כיבוש — זהו כמעט שיא עולמי של חוסר-יטרור. המחי-

אדונים ישנים וחדשים: מילסון עם בגין * ובכנס של המערך * *

מבלי שיהיה מוגן על-ידי החוק, כמו אזרח רגיל במדינת-חוק דמוקרטית. מילסון הציע להשתמש בעוצי-מה אדורה זו, הנתונה בידו ש"י טון-הכיבוש, כדי לתת פרס ל"מתונים", לשפר את רמת-חיייהם ולאפשר להם להשתלט על בני-עמם, וכדי להעניש יום-יום את מו-שאינו "מתון". כדרך זו יושג, שיהרור אוכלוסייה השטחיים מאחיותו של אש"ף. תקום התארגנות של "מתונים", "מתונים" אלה יתנו לגיטי-מציה ערבית להמשך שילטון-הכיבוש, ואף לסיפוח השטחים לישראל. העולם כולו יראה כי הערבים רוצים בסיפוח זה, ואינם רוצים באש"ף. לחץ העולם על ישראל,

כל הטיעון שני נגד הקמתה של מדינה פלסטינית. שהרי אותם השיקולים, המנחים את ירדן, ינחו מחר בהכרח גם את ראשי המדינה הפלסטינית, יהיו אשר יהיו. גם להם יהיה גבול ארוך עם ישראל, שיכריח אותם לאמץ לעצמם גישה פרגמטית. הם לא יוכלו להרשות לעצמם רדיקליזם אנטי-ישראלי מיליטנטי. התפיסה האיסלאמית של דארוה תקסום גם להם. אולם הפרופסור מיל' כלל אינו מרגיש בסתירה זו. גישתו האנטי-פלסטינית אינה מדעית ורציונלית, אלא עיקרי-אמונה. חלק זה של התיאוריה שלו אינו חשוב, הוא נועד לשרת את האדונים הקודמים, אנשי-המערך, הנאחזים בפיתרון הירדני כמו טובע בקס. האדונים החדשים של הפרופסור מיל' יכולים להתעלם מפילפולים אלה. אין הם מתכוונים להחזיר אף מילימטר ריבועי אחד של הגדה לירדן, או לכל

שימעון פרס המשיך בקו של דיין בלי מחשבה יתרה, אך בלי כישורו הטאקטי של דיין. הוא יצר גירויים מיותרים, ובימיו השתלטו הסיי-אש"ף על כל העיריות. גם עזר וייצמן לא פיתח גישה חדשה, כי היה עסוק בהשגת השלום עם מצרים, ודעתו לא היתה נתונה למתרחש בשטחים הר-כבושים. כחוצאה מכך שלטו בימיו בשטחים אלה אנשים מסוגו של דני מט והתחוללו כמה וכמה שערוריות — הנסיון לגרש את בסאם שכעה, גירושיהם של פאהד קוואסמה ומוחמד מילחם. קו זה נמשך גם בתקופת כהונתו של שרי-הביטחון מנחם בגין, כאשר נעשו הנסיונות להתגקש בחייהם של ראשי-העיריות. בכל התקופה הארוכה הזאת נמנעה התקוממות כללית של תושבי הגדה וה-רצועה. 99.9% של אוכלוסיה זו הכירו באש"ף כנבציגותם הלאומית הבילעדית. אין הנהגת אש"ף בכיירות לא יכלה להפ-עילם כרצונה.